



Israel Internet Association (ISOC-IL)

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

נובמבר 2010

תשתית אינטרנט מהיר בישראל – שירות אוניברסאלי

נייר עמדה מטעם איגוד האינטרנט הישראלי¹

תמצית

בתקופה הקרובה מתעתד משרד התקשורת להעניק רישיון אספקת שירותי תשתית אינטרנט מהיר לחברת החשמל. רישיון כזה, אם וכאשר יינתן, יצרף את חברת החשמל לקבוצה מצומצמת של ספקי תשתית אינטרנט, המכילה כיום את החברות בזק והוט.

על פי פרסומים בתקשורת, מבקשת חברת החשמל לקבל רישיון מיוחד, כזה המאפשר לה לספק שירותים אלה רק באזורים בהם תהיה לכך כדאיות כלכלית עבודה. זאת, בניגוד לרישיון כללי, שיטיל עליה חובה דומה לזו החלה על שני ספקי התשתית האחרים – שירות אוניברסאלי, קרי דרישה להציע את השירות לכל אזרח במדינה, בכל מקום.

כפי שגם יפורט להלן, שירות אוניברסאלי הוא אבן יסוד ביצירת נגישות לאינטרנט ולשירותים הגלומים בה, לכל אדם. שירות המסופק רק באזורים של אוכלוסיות חזקות, ירחיב את הפער הדיגיטאלי, והחברתי בכלל, הקיים בין אזורי המדינה ומגזרי האוכלוסיה השונים. שירותים ויכולות חדשים, שיתבססו על תשתית אינטרנט מהירה, יורחקו מהפריפריה.

הזכות המהותית (ורבת הערך) שהוענקה ע"י המדינה לחברת החשמל, להגיע לבית כל לקוח (Right of Way) על גבי תשתית המונחת ברשות הרבים, ובנוסף הענקת רישיון כללי לאספקת שירותי תקשורת מהירה על גבי תשתית זו, חזקה עליה שתפצה על כל ירידה ברווחים שאולי תיווצר עקב אספקת שירותים רחבי סרט לכלל האוכלוסיה ללא אפליה.

רקע

האינטרנט מהווה תשתית שעליה מתפתחים כיום ויתפתחו בעתיד כל השירותים ודרכי התקשורת החדשים. מספר דוגמאות:

- **חינוך** – מערכות החינוך, מגן הילדים ועד לחינוך הגבוה, נדרשות יותר ויותר לאמצעים מבוססי אינטרנט כדי להגיע למידע ולאפשר למידה. גם למידה מרחוק, לצעירים ולמבוגרים, היא בעלת ערך עצום ו"מקצרת מרחקים". האינטרנט מחברת בין אנשים, מאפשרת יצירת קבוצות למידה, אינטראקציות חברתיות ומשוב בתהליך הלמידה. חוסר בנגישות למשאבים הזמינים באינטרנט ישאיר את הציבור הסובל מחוסר זה מאחור.

¹ איגוד האינטרנט הישראלי הינו גוף בלתי תלוי הפועל ללא מטרת רווח למען התפתחות והטמעת האינטרנט כתשתית טכנולוגית, מחקרית, חינוכית, חברתית ועסקית בישראל. איגוד האינטרנט הישראלי משמש כסניף (Chapter) של ה-Internet Society העולמי (ISOC). האיגוד לוקח חלק פעיל בתהליכים השונים של קבלת ההחלטות המעצבות את פני האינטרנט בארץ ומייצג את ישראל במסגרות בינלאומיות בעלות חשיבות רבה לקביעת עתיד האינטרנט.



Israel Internet Association (ISOC-IL)

איגוד האינטרנט הישראלי ע"ר

- **בריאות** – יותר ויותר מחקר ואפילו טיפולים קליניים מתבססים ויתבססו על גישה מרחוק, על גבי האינטרנט. תקשורת אינטרנט רחבת סרט מאפשרת כבר היום בעולם נגישות של אוכלוסיות מוחלשות אל צוות רפואי ברמה גבוהה, שלא היו מגיעים אליו בדרך אחרת. גם פרוצדורות רפואיות המופעלות מרחוק הן רק עניין של זמן.
- **שירותי ממשל** – נגישות לשירותי מערכות הממשל באופן מקוון, ערכה רב עשרות מונים באזורים מרוחקים.
- **פעילות כלכלית ומסחר אלקטרוני** – האינטרנט חודר יותר ויותר לכל תחומי המסחר והתעשייה, בעסקים קטנים כגדולים. נגישות רחבת סרט ונוחה לאינטרנט ממריצה פעילות כלכלית ויצירת מקומות עבודה. באזורים המרוחקים חיוניותה גדולה עוד יותר, בהיותה כלי לקיצור מרחקים פיזיים.
- **בידור** – אין צורך להכביר מילים על החדירה של האינטרנט לכל תחומי הבידור, לכל הגילאים.

כל אלה, ועוד רבים, חייבים להיות נגישים לכל אזרח במדינה. היתרון הגדול של רשת האינטרנט הינו בגישור על פערים, כולל פערי מרחק. מניעתם מתושבי אזורים מרוחקים תעצים במידה רבה את הניתוק, הפער והניכור בין מגזרי אוכלוסיה חלשים וחזקים. בעידן בו 92.3% מהאוכלוסיה בישראל עושה שימוש באינטרנט ורובם המכריע בקצבים גבוהים, פרישת תשתיות אינטרנט מהיר בכל הארץ הינה שירות בסיסי ויסודי.

לצורך כך, יש צורך חיוני כיום, שרק יתעצם בעתיד, בשירותי אינטרנט רחבי סרט הנגישים לכל אזרח בכל מקום. כפי שלא יעלה על הדעת למכור חשמל רק במקומות בהם זה כלכלי, או לספק מים רק לאזורים חזקים עם גינות מטופחות, חובה על המדינה לדרוש ממי שקיבל ממנה זכות מעבר ברשות הרבים לספק את שירותיו לכל דורש בכל מקום.

סיכום

אם רישיון המפעיל העתידי לחברת החשמל נועד לאפשר יותר שירותי אינטרנט, במהירויות גבוהות יותר (בזכות התשתית האופטית) ובמחירים נוחים יותר (בגלל העצמת התחרות על התשתית) – לא מתקבל על הדעת שיתרונות אלו יינתנו רק למגזרים החזקים.

אנו קוראים למשרד התקשורת לעמוד על העקרונות דלעיל, בלא תלות בלחצים עליו, ולדרוש מכל ספק תשתית תקשורת רחבת סרט (כגון חח"י) מתן שירותי תשתית אינטרנט שווים לכל תושבי ישראל – מרכז ופריפריה כאחד.